

Visitationstal/predikan Ockelbo församling 15 september 2019

Söndagens tema: Medmänniskan

Söndagens texter: Andra årgångens texter

Hemma i mitt kök har jag en magnet med en bibelvers på kylskåpet. Den är ny. Jag tillverkade den själv när jag var med på ”Messy church” i Ockelbo församlingshem i torsdags kväll. Då gjorde jag som alla barnen och många av föräldrarna som var där. Jag blundade, sträckte ner handen i skålen med bibelverser och fiskade upp en lapp. På min lapp stod det: ”Tänk inte bara på ert eget bästa utan också på andras.” (Fil. 2:4.) Den här söndagen firar vi gudstjänst under rubriken ”Medmänniskan” och bibelversen som jag numera har på mitt kylskåp är en kort sammanfattning av huvudbudskapet i texterna som vi får lyssna till idag.

Jag har besökt Ockelbo församling i två dagar och temat för den biskopsvisitationen har varit ”Existentiell hälsa och hållbarhet”. Vi är många som har snubblat över de orden när vi har försökt uttala dem. Därför etablerade vi snabbt en mer begriplig översättning av ämnet. Vi har samtalat om frågan vad som är ett gott liv för oss människor och för vår planet. Och så har vi reflekterat kring hur Ockelbo församling kan bidra till ett gott liv här i bygden och i världen.

Ett nyckelord som har återkommit många gånger under våra samtal är *medmänsklighet*. Det dök upp redan vid personalsamlingen i Lingbo församlingshem i onsdags förmiddag. När de anställda medarbetarna funderade över vad som kännetecknar sammanhang eller tillfällen då det goda livet tar gestalt i församlingslivet så sa de bland annat att det goda livet landar hos oss när vi är medmänskliga. Och precis som många andra som jag har fått möta under mitt besök här i Ockelbo så berättade de att något som utmärker Ockelbo är att här följer man Jesu uppmaning i dagens evangelietext. Här hälsar man på alla som man möter och inte bara på sina släktingar och vänner. Den vanan skapar en trygghet och en gemenskap som många förknippar med ett gott liv. Här blir sedd och hälsad på när man går och handlar alldeles oavsett vem man är. I det avseendet är det ingen skillnad mellan kungligheter och tiggare.

I dagens evangelietext uppmanar Jesus oss också att ge åt den som ber oss åt något. När jag träffade skolpersonal i torsdags så betonade de hur viktigt det är att se den enskilda människan och att ge henne den tid för samtal eller småprat som hon behöver. Ockelbo församling har regelbundet personal på plats på skolan. De biträdande rektorerna och den centrala elevhälsan skulle gärna vilja se ännu fler vuxna som bara kunde finnas på skolan som en trygghet.

Det var trygghetsvecka på Perslundaskolan när jag var där. Man hade byggt upp ett mysigt vardagsrum i korridoren och där satt vuxna människor och pratade om stora livsfrågor med barn och ungdomar som slog sig ner en liten stund. Några av oss tänkte att det kanske skulle vara bra om det vardagsrummet alltid fanns där. Vuxna människor från kyrkans sammanhang

skulle kunna slå sig ner där ibland. Kanske skulle syföreningen kunna göra en uppskattad insats på skolan. Några av dem har tröttnat på att sy men kan baka jättegott kaffebröd i imponerande mängder. Jag har förstått att de redan levererar till Bunges café. Ingen vet vad som skulle kunna hända om de kom till skolan med hembakade bullar och stor livserfarenhet.

Flera äldre människor som jag har mött under mina dagar här i Ockelbo har betonat hur viktigt det är att man får känna sig behövd också när man inte längre har ett betalt arbete. Man vill på något sätt få chansen att öppna handen och ge villigt, precis som det står i den gammaltestamentliga läsningen idag. Temat för ”Messy church”- kvällen med barn och vuxna i torsdags var ”Hjälpande händer”. Det temat var också aktuellt när jag besökte äldreboendet Bysjöstrand. Där dök även P4 Gävleborg upp.

Radioreportern undrade hur svaren på frågan vad som är ett gott liv skiljer sig mellan gamla och unga. Det som fascinerar mig är att svaren faktiskt inte skiljer sig så mycket åt. Här i Ockelbo uppskattar människor i alla åldrar närheten till naturen och gemenskapen mellan människor. De äldre skulle möjligtvis vilja lära känna lite fler människor som inte är så gamla. Här skulle Ockelbo församling kunna göra en inspirerande insats. Kyrkans gemenskap innefattar människor i alla åldrar även om våra verksamheter ibland kan vara väldigt ålderssegregerade. Efter besöket på Bysjöstrand funderade några av oss över församlingens möjligheter att organisera en lustfylld trygghetsvecka för de äldre. Kanske skulle några av våra pensionärer vilja åka en sväng med ungdomarna som kör EPA-traktor.

När man åker in i Ockelbo möts man av budskapet att här finns plats att växa. Samma budskap – fast på engelska – finns på Instagram. Här kan man besöka sidan Ockelbo – a place to flourish. På engelska brukar man använda uttrycket ”human flourishing” – mänsklig blomstring – när man talar om ett gott liv. Jag har pratat lite om det goda livet på engelska under mina dagar här i Ockelbo. Jag har bott på Stilleben i Åmot och där säljer man tystnad, framför allt till människor som bor i tätbefolkade europeiska storstäder. I Åmot hittar de den goda ensamheten och nya krafter.

På Stilleben talar man engelska och det gör man även i vindkraftparkerna Åmot-Lingbo och Fallåsberget. Här opererar ett stort internationellt arbetslag som också förser den europeiska kontinenten med ny kraft – hämtad från Ockelbo. Projektledaren som guidade oss i området berättade att företaget OX2 – som ansvarar för verksamheten – har temat för biskopsvisitationen som sin drivkraft. Man eftersträvar existentiell hälsa och hållbarhet. Man vill att fler människor här på jorden ska få möjlighet att leva goda liv – nära en frisk natur.

Vid vårt besök fick vi se och lära oss mer om hur man reser ett vindkraftverk. Vi förstod att det krävs ett enormt samspel och en god planering för att allt ska fungera. Så är det också i ett

församlingsliv. Våra hjälpande händer behöver synkroniseras så att några kan skruva medan andra med precision lyfter upp en vinge.

En sak som fångade mitt intresse när vi besökte vindkraftparkerna var vägnätet. Vi fick veta att OX2 så långt som möjligt använder befintliga vägar för transporter av det man ska leverera. I vissa fall bygger man en ny väg för att förkorta avståndet mellan människor och sammanhang. Då använder man befintligt material som redan finns på platsen. Materialet omformas och omvandlas så att det kan fylla en ny funktion.

En biskopsvisitation får gärna sluta med att biskopen säger några helst välvalda ord om hur församlingen just nu kan utvecklas för att fylla sin funktion i den nya tid som vi kallar framtiden. Att ”gå fram” tror jag här i Ockelbo betyder att ”gå mot centrum”. Jag tror att det är en rörelse framåt, mot centrum, som församlingen är inne i just nu.

Under några dagar har jag fått kuxa (titta) här i trakterna och jag har sett vackra kyrkogårdar och välhållna kyrkor. Jag har också fått lyssna till många människor som har vittnat om hur Ockelbo församling bidrar till ett gott liv för dem. Gemenskap, trygghet, värme och ett gott bemötande är ord som har återkommit.

När det gäller församlingens utmaningar för att kunna fortsätta framåt, mot centrum, har både anställda medarbetare och förtroendevalda väckt frågan om behovet normkritik eller någon form av bortfallsanalys. Enkelt uttryckt har man undrat över om det finns några grupper av människor som inte får samma tillgång till kyrkans centrum, evangeliet om Jesus Kristus, lika lätt som andra grupper får eftersom församlingens verksamhet är utformad på ett sätt som inte passar dem. Det kan gälla potentiella konfirmander, nya svenskar, barn som bor i byarna, pendlare småbarnsföräldrar eller äldre människor som aldrig har upptäckt hur bra det är för den existentiella hälsan att sjunga i en kyrkokör. Vi har aktualiserat frågan om normkritik eller bortfallsanalys under mina dagar här i Ockelbo men vi har inte besvarat den. Jag hoppas att ni kommer att fortsätta samtalet och fördjupa analysen efter att biskopsvisitationen har avslutats. Ett inspel till det samtalet vill jag skicka med.

Det finns många grupper och verksamheter i Ockelbo församling. Och det finns bara sju dagar i veckan och ett begränsat antal anställda medarbetare. När vi har talat om existentiell hälsa och hållbarhet under biskopsvisitationen har vi också samtalat om den egna existentiella hälsan och hållbarheten. I vindkraftparken och det internationella arbetslaget som OX2 varje morgon samlar ihop spelar säkerhetsföreskrifter en livsavgörande roll. Här i Ockelbo församling kan ni också behöva tänka på säkerheten genom att inte starta fler grupper eller verksamheter. Istället kan ni behöva fundera över hur ni kan använda befintliga vägar som redan binder samman människor och sammanhang för transport av evangeliet. Kanske kan

samarbetet med idrottsföreningarna utvecklas ytterligare. Kanske finns det fler helger än tåghelgen i Jädraås som skulle kunna få prägla gudstjänstlivet en viss söndag.

Även om det finns befintliga vägar som man kan använda behöver man ibland bygga nya vägar också i församlingslivet. Då kan man göra som OX2 i vindkraftparken. Man kan använda material som redan finns på plats och omforma det en aning så att det kan fylla en ny funktion. Kanske kan Ockelbo församling locka fler konfirmander genom att inom den befintliga verksamheten tydligt marknadsföra ett alternativ som inte innehåller en resa utomlands. Kanske kan Ockelbo församling hitta nya ideella medarbetare som gärna ger en hjälpande hand i barn- och ungdomsarbetet. Ibland är det ett handtag som behövs vid kyrkporten för att en människa ska ta sig över tröskeln. Att vara behövd är en del av det goda livet och att varje människa behövs i församlingslivet är en del av det budskap som Ockelbo församling vill förmedla.

Vi som finns i kyrkans sammanhang måste leva det vi lär och leva av det vi har. Det konstaterade vi som möttes i Lingbo församlingshem i början av biskopsvisitationen. Idag – när visitationen avslutas – möter vi en variant av den insikten i episteltexten. ”Du skall älska din nästa som dig själv.” Eller som det står på magneten som jag gjorde när det var ”Messy church”. ”Tänk inte bara på ert eget bästa utan också på andras.” Alltså: Älska både dig själv och andra. Tänk både på ditt bästa och på andras. Det är existentiell hälsa och hållbarhet, ett gott liv för människor och världen. Vi kan och orkar älska oss själva och varandra eftersom Gud älskar oss. Vi lever det vi har när vi lever i Guds kärlek genom Jesus Kristus och vi lever det vi lär när vi räcker den kärleken vidare med våra hjälpande händer.

Biskop Karin Johannesson, Uppsala stift.